

Puntdevista 47. Si tu no intervens ells ho aprofiten ... (9/12/2018)

Quan s'estudien els tipus de lideratge, sempre es diu que el lideratge autoritari resulta nefast perquè fomenta la passivitat i la irresponsabilitat: "la culpa la tenen sempre els altres perquè no em deixen fer res ..."; són les conseqüències terribles de les dictadures perllongades, que deixen una empremta d'immaduresa en els ciutadans, al temps que fomenten la cultura del campí qui pugui. Però igualment nefastes són les conseqüències dels lideratges passius, els anomenats de "*laissez faire*", que no intervenen en la defensa dels principis que es volen fomentar i s'inhibeixen davant les situacions complexes.

Quan no s'intervé en l'àmbit educatiu, el vuit sempre l'omple algú. Es posa l'exemple que si un educador no intervé quan dos es barallen, de fet, resulta que envia el missatge que està a favor de resoldre els conflictes mitjançant la violència, i a més està a favor del més fort en els conflictes. Aquesta manca d'intervenció és la que lamentava un professor de Màlaga, al saber que uns exalumnes seus havien votat un partit d'extrema dreta en les darreres eleccions andaluses, penedint-se de no haver estat més actiu en la condemna dels plantejaments feixistes que estan proliferant arreu.

No es tracta d'oposar la inhibició a l'adoctrinament perquè la intervenció educativa ha de ser sempre raonada, proporcionant eines per a la reflexió personal, que permeti analitzar els plantejaments aliens i debatre'ls mitjançant arguments que tinguin com a referència els valors de veritat, justícia, solidaritat, cooperació ... Es cas contrari, és fàcil que la demagògia s'imposi sense alternativa.

Em permetran una anècdota viscuda recentment. En un hotel de Logroño, dues persones més granades conversaven amb un noi jove i aviat vaig advertir que l'estaven convencen perquè es sumés al partit VOX i acceptés ser el primer de llista en les properes eleccions. Li van relatar els principis que defensaven i per a mi el més sorprenent fou que en cap moment el noi en qüestió no va posar cap objecció a aquells principis, per demés prou coneguts. Solament va plantejar dos dubtes: si podria compatibilitzar la dedicació al partit amb la feina i si sabia fer front a les entrevistes periodístiques. Les respostes que li donaren fou que havia d'aguantar fins a les eleccions, després ja tindria la vida resolta, i que als periodistes no calia respondre'ls les preguntes que feien, sinó seguir insistint en els plantejaments del partit. Tota una mostra del nivells que tenen i seguiran tenint alguns polítics d'aquests temps.

L'educació és intervenció per naturalesa. No es pot educar sense intervenir en la vida natural i social. La persona educada és la que sap posicionar-se de manera reflexiva sobre els corrents, les modes, els esdeveniments quotidians. I això demana pràctica. Per tant, cal que els educadors - pares, docents, tutors, .. – no renunciïn mai a tractar els temes front dels quals cal prendre posició des de la perspectiva de la democràcia i els valors que cal defensar en una societat de progrés. El populisme, la demagògia, es desenvolupa en la ignorància, perquè no resisteix el debat obert i seriós.

Es pot comprendre el temor que tinguin alguns docents a obrir els temes candents d'actualitat en el nostre país. És comprensible. Però aquesta és una funció ineludible a la professió. Ser educador significa afrontar situacions incòmodes a vegades, però l'alternativa de deixar als alumnes sense eines argumentals en uns temps on s'imposa l'eslògan simplista, les mitges veritats i les mentires reiterades, suposa renunciar a la mateixa deontologia professional, que busca el bé dels educands. Fer-ho de manera adequada, sense adoctrinar, fomentant sempre la reflexió personal, és l'altra mostra de professionalitat en els docents i de responsabilitat en els pares i mares.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)